

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (tretji senat)

z dne 13. oktobra 2022 *

„Predhodno odločanje – Direktiva 86/653/EGS – Člen 7(1)(b) – Samozaposleni trgovski zastopniki – Posel, sklenjen s tretjo osebo, ki jo je trgovski zastopnik že prej pridobil kot stranko – Plačilo – Kogentna ali dispozitivna narava pravice trgovskega zastopnika do provizije“

V zadevi C-64/21,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče, Poljska) z odločbo z dne 17. septembra 2020, ki je na Sodišče prispela 2. februarja 2021, v postopku

Rigall Arteria Management sp. z o.o. sp. k.

proti

Bank Handlowy w Warszawie S.A.,

SODIŠČE (tretji senat),

v sestavi K. Jürimäe (poročevalka), predsednica senata, N. Jääskinen, M. Safjan, N. Piçarra in M. Gavalec, sodniki,

generalna pravobranilka: T. Čapeta,

sodna tajnica: M. Siekierzyńska, administratorica,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 23. marca 2022,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za Rigall Arteria Management sp. z o.o. sp. k. M. Skrycki, advokat, in A. Springer, radca pravny,
- za Bank Handlowy w Warszawie S.A. G. Pietras in M. Rzepka, advokaci,
- za poljsko vlado B. Majczyna in S. Żyrek, agenta,
- za nemško vlado J. Möller, U. Bartl, J. Heitz in M. Hellmann, agenti,

* Jezik postopka: poljščina.

- za italijansko vlado G. Palmieri, agentka, skupaj s P. Pucciariellom, avvocato dello Stato,
- za Evropsko komisijo L. Armati, S. L. Kaléda in B. Sasinowska, agenti,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 9. junija 2020

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 7(1)(b) Direktive Sveta z dne 18. decembra 1986 o usklajevanju zakonodaje držav članic o samozaposlenih trgovskih zastopnikih (86/653/EGS) (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 6, zvezek 1, str. 177).
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med družbama Rigall Arteria Management Sp. z o.o. sp. k. in Bank Handlowy w Warszawie S.A. (v nadaljevanju: Bank Handlowy) glede posredovanja podatkov, ki so potrebni za to, da bi lahko prvonavedena družba določila znesek provizije, do katere naj bi bila upravičena iz naslova pogodb, ki jih je družba Bank Handlowy sklenila s strankami, ki so bile kot stranke prej pridobljene s posredovanjem družbe Rigall Arteria Management.

Pravni okvir

Pravo Unije

- 3 V drugi in tretji uvodni izjavi Direktive 86/653 je navedeno:

„ker razlike v nacionalnih zakonodajah glede trgovskega zastopanja občutno vplivajo na pogoje konkurence in na opravljanje poklica znotraj Skupnosti ter škodujejo stopnji varnosti trgovskih zastopnikov v njihovih odnosih z naročiteljem, pa tudi varnosti pri sklepanju trgovskih poslov; ker te razlike otežujejo sklepanje in izvajanje pogodb o trgovskem zastopanju med naročiteljem in trgovskim zastopnikom, ki imata sedež v različnih državah članicah;

ker mora blagovna menjava med državami članicami potekati pod pogoji, ki ustrezajo tistim v notranjem trgu in to zahteva približevanje pravnih sistemov držav članic v takšnem obsegu, ki zagotavlja dobro delovanje skupnega trga; ker celo enotne kolizijske norme na področju trgovskega zastopanja ne odpravljajo zgoraj navedenih pomanjkljivosti in zato ne dovoljujejo opustitve predlaganega usklajevanja“.

- 4 Člen 1(2) te direktive določa:

„V skladu s to direktivo je ‚trgovski zastopnik‘ tisti, ki ima kot samozaposleni posrednik trajno pooblastilo za posredovanje pri prodaji ali nakupu izdelkov za drugo osebo, v nadaljevanju ‚naročitelj‘, ali za posredovanje in sklepanje poslov v imenu naročitelja in za njegov račun.“

5 Poglavje III navedene direktive je naslovljeno „Plačilo“. To poglavje vsebuje člene od 6 do 12. Prvi od teh členov določa:

„1. Če med pogodbenimi strankami ni dogovora glede plačila, ima trgovski zastopnik, ne glede [brez vpliva] na uporabo obveznih predpisov držav članic o višini plačila, pravico do plačila, ki je običajno v kraju, kjer opravlja svojo dejavnost za zastopanje izdelkov, opredeljenih v pogodbi o trgovskem zastopanju. Če take navade ni, ima trgovski zastopnik pravico do ustreznega plačila, pri katerem se upoštevajo vsi dejavniki v zvezi s poslom.

2. Vsak del plačila, ki variira glede števila ali vrednosti poslov, bo v skladu s to direktivo opredeljen kot provizija.

3. Členi 7 do 12 se ne uporabljajo, če trgovski zastopnik v celoti ali delno ni plačan s provizijo.“

6 Člen 7(1) te direktive določa:

„1. Za sklenitev posla v obdobju, ki ga zajema pogodba o trgovskem zastopanju, ima trgovski zastopnik pravico do provizije:

(a) če je bil posel sklenjen zaradi njegovega posredovanja;

ali

(b) če je bil posel sklenjen s tretjo osebo, ki jo je že prej pridobil kot stranko pri sklepanju podobnih poslov.“

7 Člen 10 Direktive 86/653 določa:

„1. Provizija zapade, takoj ko in kolikor to zagotavljajo naslednje okoliščine:

(a) naročitelj je izpeljal posel; ali

(b) naročitelj bi moral po pogodbi s tretjim izpeljati posel; ali

(c) posel je izpeljal tretji.

2. Provizija zapade najpozneje takrat, ko tretji izpelje svoj del posla ali bi ga moral izpeljati, če bi naročitelj izpeljal svoj del posla.

3. Provizija se plača najpozneje zadnji dan v mesecu, ki sledi četrtletju, v katerem je zapadla.

4. Dogovori o odstopanju od določb iz odstavkov 2 in 3 na škodo trgovskega zastopnika niso dovoljeni.“

8 Člen 11 te direktive določa:

„1. Pravica do provizije ugasne samo in če [samo če in v delu, v katerem]:

– je dokazano, da pogodba med tretjim in naročiteljem ne bo izpolnjena,

in

– za to, da pogodba ne bo izpolnjena, ni kriv naročitelj.

2. Provizije, ki jih je trgovski zastopnik že prejel, se morajo vrniti, če pravica do njih ugasne.

3. Dogovori o odstopanju od določb odstavka 1 na škodo trgovskega zastopnika niso dovoljeni.“

9 Člen 12 navedene direktive določa:

„1. Naročitelj predloži trgovskemu zastopniku obračun pripadajočih mu provizij najpozneje zadnji dan v mesecu tistega četrtertletja, v katerem so zapadle. Ta obračun vsebuje vse pomembne podatke, na podlagi katerih je bil izračunan znesek provizij.

2. Trgovski zastopnik ima pravico zahtevati vse podatke, predvsem izpisek iz računovodskih knjig, ki jih ima na voljo naročitelj in ki jih potrebuje, da preveri znesek provizije, ki mu pripada.

3. Dogovori o odstopanju od določb iz odstavkov 1 in 2 na škodo trgovskega zastopnika niso dovoljeni.

[...]“

Poljsko pravo

10 Člen 7(1) Direktive 86/653 je bil v poljsko pravo prenesen s členom 761(1) ustawa – Kodeks cywilny (zakon o civilnem zakoniku) z dne 23. aprila 1964 (Dz. U. iz leta 2019, pozicija 1145) (v nadaljevanju: civilni zakonik). Ta določba se glasi:

„Zastopnik lahko zahteva provizijo za pogodbe, sklenjene med trajanjem pogodbe o trgovskem zastopanju, če so bile te pogodbe sklenjene zaradi njegove dejavnosti ali če so bile sklenjene s strankami, ki jih je zastopnik že prej pridobil za podobne pogodbe.“

Spor o glavni stvari in vprašanje za predhodno odločanje

11 Družbi Rigall Arteria Management in Bank Handlowy sta imeli za obdobje med 1. junijem 1999 in 30. junijem 2015 sklenjene pogodbe o trgovskem zastopanju. Zadnja od teh pogodb je bila okvirna pogodba, ki je bila dopolnjena s posebnimi pogodbami o trgovskem zastopanju. Pogodbe, sklenjene med strankama v postopku v glavni stvari, so se nanašale na opravljanje storitev finančnega posredništva, vključno s posredovanjem pri izvajanju pomožnih in promocijskih dejavnosti, ki so se nanašale na storitve in akvizicijo v zvezi s kreditnimi karticami, ter na druge finančne storitve, ki jih ponuja družba Bank Handlowy.

12 V teh pogodbah je bil natančneje določen način plačila trgovskega zastopnika, pri čemer so med drugim določale, da se izračun dolgovanega plačila opravi glede na število sklenjenih pogodb. V večini primerov se je za vsako izdano kreditno kartico ali vsako vlogo za odobritev posojila, ki ji je bilo ugodeno, pobral določen znesek. V nobeni od teh pogodb ni bila določena nobena vrsta provizije, ki ne bi bila provizija za pogodbe, sklenjene ob neposredni udeležbi trgovskega

zastopnika. Poleg tega je imel trgovski zastopnik ob izteku pogodbe o trgovskem zastopanju pravico do nadomestila, katerega višina je bila določena v pogodbi. V tej pogodbi je bilo navedeno tudi, da ta znesek pomeni celotno nadomestilo, do katerega je trgovski zastopnik upravičen.

- 13 Potem ko je družba Bank Handlowy 17. decembra 2014 odstopila od okvirne pogodbe, je družba Rigall Arteria Management od nje zahtevala, naj ji predloži podatke v zvezi s provizijo, ki naj bi ji jo bilo treba plačati za obdobje od 1. junija 1999 do 31. januarja 2015. Družba Bank Handlowy je v odgovor na večkrat posredovane zahteve trdila, da do tedaj posredovani podatki ustrezajo celotnemu plačilu iz naslova sklenjenih pogodb o zastopanju in da zato ni nobenega razloga za posredovanje kakih drugih podatkov. Družba Bank Handlowy je poleg tega trdila, da za zahtevane podatke velja bančna tajnost.
- 14 Družba Rigall Arteria Management je zaradi te zavrnitve pri Sąd Okręgowy w Warszawie (regionalno sodišče v Varšavi, Poljska) vložila predlog za razkritje podatkov, potrebnih za izračun zneska provizije, ki jo je treba plačati za čas veljavnosti pogodbe.
- 15 Sąd Okręgowy w Warszawie (regionalno sodišče v Varšavi) je s sodbo z dne 20. junija 2016 tožbo zavrnilo z obrazložitvijo, da so bili podatki, ki jih je predložil naročitelj med veljavnostjo pogodbe o trgovskem zastopanju, popolni in da trgovski zastopnik ni nasprotoval znesku provizije, ki ga je izračunal naročitelj. To sodišče je tudi menilo, da iz pogodbenih določil, ki vežejo stranki, ne izhaja, da bi bil trgovski zastopnik upravičen zahtevati provizije iz naslova pogodb, ki jih je banka sklenila s strankami, ki jih je trgovski zastopnik prej pridobil kot stranke. Strinjalo se je tudi s stališčem družbe Bank Handlowy, da za del podatkov, ki jih je zahteval trgovski zastopnik, velja bančna tajnost.
- 16 Sąd Apelacyjny w Warszawie (višje sodišče v Varšavi, Poljska) je s sodbo z dne 28. februarja 2018 zavrnilo pritožbo družbe Rigall Arteria Management. V bistvenem delu je potrdilo ugotovitve prvostopenjskega sodišča. Poleg tega je menilo, da bi bila tožba družbe Rigall Arteria Management lahko utemeljena le, če bi trgovski zastopnik lahko uveljavljal zahtevek za vrsto plačila, na katero se nanašajo zahtevani podatki. Višje sodišče je menilo, da to v obravnavani zadevi ni tako.
- 17 Sąd Apelacyjny w Warszawie (višje sodišče v Varšavi) je menilo, da je ureditev iz člena 761(1) civilnega zakonika, na kateri temelji provizija za pogodbe, sklenjene s strankami, ki jih je pred tem pridobil trgovski zastopnik, dispozitivna. Po mnenju tega sodišča pa je tako iz neobstoja omembe take oblike provizije v besedilu pogodbe kot iz ravnanja strank med njenim izvajanjem razvidno, da sta ti stranki implicitno izključili pravico trgovskega zastopnika do take provizije.
- 18 Družba Rigall Arteria Management je zoper sodbo Sąd Apelacyjny w Warszawie (višje sodišče v Varšavi) vložila kasacijsko pritožbo pri Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče, Poljska), ki je predložitevno sodišče.
- 19 Družba Rigall Arteria Management je v pritožbenih razlogih, ki jih je pred tem sodiščem navedla v utemeljitev pritožbe, uveljavljala kršitev člena 761(1) civilnega zakonika, kot se razlaga v povezavi s členom 7(1)(b) Direktive 86/653, zaradi ugotovitve, da je ta določba dispozitivna. Po mnenju družbe Rigall Arteria Management pravnega pravila, ki izhaja iz te določbe, s pogodbo o trgovskem zastopanju ni mogoče izključiti v škodo trgovskega zastopnika. Družba Bank Handlowy je v odgovoru na kasacijsko pritožbo to trditev prerekala in trdila, da je člen 761(1) civilnega zakonika dispozitivna določba.

- 20 Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče) ima dvome v zvezi z razlago člena 7(1)(b) Direktive 86/653. Po eni strani naj bi bilo besedilo določb te direktive mogoče razumeti tako, da je dispozitivnost določbe izključena le, kadar je v določbi to izrecno navedeno. Po drugi strani naj bi iz cilja navedene direktive, ki je varstvo trgovskih zastopnikov, izhajalo, da je treba to direktivo v celoti razlagati tako, da preprečuje kakršno koli pogodbeno spremembo v škodo pravic, ki jih ima trgovski zastopnik.
- 21 Poleg tega naj bi bil s členi od 7 do 12 te direktive vzpostavljen skladen in „zaprt“ sistem določb o plačilu trgovskega zastopnika, ki naj bi ga bilo mogoče le v celoti odpraviti in nadomestiti z drugo ureditvijo, o kateri se dogovorita sami stranki. Tako naj bi te določbe omogočale le nadomestitev sistema provizije z drugim sistemom za plačilo trgovskega zastopnika, ne pa tudi izključitev nekaterih posamičnih elementov.
- 22 Ugotovitev, da pravice do provizije iz člena 7(1)(b) Direktive 86/653 ni mogoče izključiti ali spremeniti v škodo trgovskih zastopnikov, naj bi bila prepričljiva tudi s funkcionalnega vidika, glede na to, da se trgovski zastopniki dejansko ne morejo pogajati o vsebini pogodb, ki jih enostransko pripravijo naročitelji.
- 23 V teh okoliščinah je Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo to vprašanje:

„Ali je treba člen 7(1)(b) [Direktive 86/653] razlagati tako, da je z njim samozaposlenemu trgovskemu zastopniku priznana brezpogojna pravica do provizije za pogodbo, ki je bila med trajanjem pogodbe o trgovskem zastopanju sklenjena s tretjo osebo, ki jo je zastopnik že prej v zvezi s podobnim poslom pridobil kot stranko, ali pa je to pravico mogoče s pogodbo izključiti?“

Pristojnost Sodišča

- 24 Najprej je treba ugotoviti, da se pogodba iz postopka v glavni stvari nanaša na prodajo finančnih storitev. Tovrstne pogodbe pa ne spadajo na področje uporabe Direktive 86/653, ki se v skladu z opredelitvijo pojma „trgovski zastopnik“ iz člena 1(2) te direktive uporablja zgolj za trgovske zastopnike, ki imajo trajno pooblastilo bodisi za posredovanje bodisi za posredovanje in sklepanje poslov pri prodaji ali nakupu izdelkov.
- 25 Vendar je iz ustaljene sodne prakse razvidno, da kadar se v nacionalni zakonodaji za primere, ki so povsem notranje narave, predvsem za izognitev diskriminaciji domačih državljanov ali morebitnemu izkrivljanju konkurence ali za zagotovitev enotnega postopka za primerljive položaje, sprejmejo enake rešitve, kot jih določa pravo Unije, obstaja nesporni interes, da se zaradi izogibanja prihodnjim razhajajočim se razlagam določbe ali pojmi iz prava Unije razlagajo enotno, ne glede na okoliščine, v katerih se uporabljajo (sodba z dne 17. maja 2017, ERGO Poist'ovňa, C-48/16, EU:C:2017:377, točka 29 in navedena sodna praksa).
- 26 V zvezi s tem je iz elementov, ki jih je predložitveno sodišče posredovalo v odgovor na zahtevo Sodišča po pojasnilih, razvidno, da je poljski zakonodajalec ob prenosu Direktive 86/653 v nacionalno pravo pogodbo o trgovskem zastopanju opredelil brez sklicevanja na prodajo ali nakup blaga, s čimer je izrazil svoj namen, da enako obravnava pogodbe o trgovskem zastopanju, ki se nanašajo na prodajo ali nakup blaga, in pogodbe o trgovskem zastopanju, ki se nanašajo na prodajo ali nakup storitev.

- 27 Zato je treba ugotoviti, da je Sodišče pristojno za obravnavo tega predloga za sprejetje predhodne odločbe.

Vprašanje za predhodno odločanje

- 28 Predložitveno sodišče s svojim edinim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 7(1)(b) Direktive 86/653 razlagati tako, da s pogodbo ni mogoče odstopiti od pravice, ki jo ta določba zagotavlja samozaposlenim trgovskim zastopnikom, da prejmejo provizijo za posel, ki je bil v času veljavnosti pogodbe o trgovskem zastopanju sklenjen s tretjo osebo, ki jo je tak zastopnik že prej pridobil kot stranko pri sklepanju podobnih poslov.
- 29 V skladu s členom 7(1) Direktive 86/653 ima trgovski zastopnik za sklenitev posla v obdobju, ki ga zajema pogodba o trgovskem zastopanju, pravico do provizije, če je bil posel sklenjen zaradi njegovega posredovanja ali če je bil posel sklenjen s tretjo osebo, ki jo je že prej pridobil kot stranko pri sklepanju podobnih poslov.
- 30 Kot je generalna pravobranilka navedla v točki 45 sklepnih predlogov, besedilo te določbe z uporabo veznika „ali“ kaže na to, da je zakonodajalec Unije strankam nameraval predlagati izbiro. Iz tega besedila pa ni mogoče sklepati o tem, ali je ta določba dispozitivna ali ne.
- 31 Ker to, da je člen 7(1)(b) Direktive 86/653 kogenten, ni izrecno navedeno niti v členu 7 te direktive niti v njenih drugih določbah, je treba pri njegovi razlagi upoštevati sobesedilo, v katero je ta člen umeščen, in cilje, ki se želijo doseči z navedeno direktivo. Zgodovina nastanka te določbe prav tako lahko razkrije elemente, ki so upoštevni za njeno razlago (glej v tem smislu sodbo z dne 25. junija 2020, A in drugi (Vetrne elektrarne v občinah Aalter in Nevele), C-24/19, EU:C:2020:503, točka 37).
- 32 Najprej je treba v zvezi s sobesedilom te določbe ugotoviti, da je iz splošne sistematike Direktive 86/653 razvidno, da je zakonodajalec Unije, kadar od neke od njenih določb ni dovoljeno odstopati, to navedel. To velja zlasti za člen 10(4), člen 11(3) ali člen 12(3) te direktive, ki so tako kot člen 7 omenjene direktive navedeni v poglavju III te direktive, ki se nanaša na plačilo trgovskega zastopnika.
- 33 Poleg tega, čeprav bi lahko iz tretjega odstavka člena 6 Direktive 86/653 na podlagi razlage *a contrario* izhajalo, da se v primeru, ko je trgovski zastopnik v celoti ali delno plačan v obliki provizije, nujno uporabljajo členi od 7 do 12 te direktive, pa iz prvega odstavka člena 6 te direktive izhaja, da je višina plačila trgovskega zastopnika odvisna predvsem od soglasja strank. Zato iz sistematične razlage člena 6 Direktive 86/653 izhaja, da bi moral zakonodajalec Unije, če bi želel v katerem od naslednjih odstavkov odstopiti od načela iz prvega odstavka tega člena, to izrecno navesti.
- 34 Dalje, glede ciljev, ki se želijo doseči z Direktivo 86/653, je treba opozoriti, da je namen te direktive, kot izhaja iz njene druge in tretje uvodne izjave, varstvo trgovskih zastopnikov v njihovih razmerjih z naročitelji, povečanje varnosti pri sklepanju trgovskih poslov in olajšanje blagovne menjave med državami članicami s približevanjem njihovih pravnih sistemov na področju trgovskega zastopanja (sodbi z dne 23. marca 2006, Honyvem Informazioni Commerciali, C-465/04, EU:C:2006:199, točka 19, in z dne 16. februarja 2017, Agro Foreign Trade & Agency, C-507/15, EU:C:2017:129, točka 29).

- 35 V zvezi s tem pa je treba navesti, da razlaga člena 7(1)(b) Direktive 86/653, na podlagi katere bi se štelo, da je ta člen kogenten, ne bi nujno vodila do večjega varstva trgovskih zastopnikov. Kot je generalna pravobranilka pojasnila v točki 66 sklepnih predlogov, namreč ni mogoče izključiti možnosti, da bi v takih okoliščinah nekateri naročniki strošek provizije, ki bi jo bilo treba plačati za posle, ki bi bili v času veljavnosti pogodbe sklenjeni s tretjo osebo, ki jo je trgovski zastopnik že prej pridobil kot stranko pri sklepanju podobnih poslov, nadomestili tako, da bi znižali stopnjo osnovne provizije, omejili ali izključili stroške, ki so jih bili prej pripravljene povrniti, ali celo prenehali vstopati v pogodbeno razmerja s trgovskimi zastopniki.
- 36 Nazadnje, to razlago potrjuje zgodovina nastanka Direktive 86/653. Iz predloga direktive Sveta o usklajevanju zakonodaje držav članic o (samozaposlenih) trgovskih zastopnikih (UL 1977, C 13, str. 2) je namreč razvidno, da je Evropska komisija najprej predlagala, naj se določbe, od katerih stranke ne bi mogle odstopati, navedejo v enem samem členu, in sicer v členu 35 tega predloga. Določba, ki ustreza členu 7(1) te direktive, je bila sicer navedena na tem seznamu, vendar je bila pozneje umaknjena. Poleg tega zakonodajalec Unije, čeprav je nazadnje opustil zamisel o enotnem seznamu in se odločil za prepoved odstopanja od primera do primera, te rešitve ni uporabil v členu 7(1)(b) Direktive 86/653.
- 37 Kot je generalna pravobranilka navedla v točki 75 sklepnih predlogov, umik določbe, ki ustreza členu 7(1)(b) Direktive 86/653, iz zgoraj omenjenega seznama kogentnih določb iz člena 35 predloga direktive, omenjenega v prejšnji točki te sodbe, in odločitev, da se v vsakem členu posebej navede, ali je neka določba Direktive 86/653 kogentna ali ne, ob neobstoju izrecne navedbe v tem smislu v členu 7(1)(b) te direktive potrjujeta dispozitivno naravo te določbe.
- 38 Glede na zgoraj navedeno je treba na postavljeno vprašanje odgovoriti, da je treba člen 7(1)(b) Direktive 86/653 razlagati tako, da je s pogodbo mogoče odstopiti od pravice, ki jo ta določba zagotavlja samozaposlenim trgovskim zastopnikom, da prejmejo provizijo za posel, ki je bil v času veljavnosti pogodbe o trgovskem zastopanju sklenjen s tretjo osebo, ki jo je tak zastopnik že prej pridobil kot stranko pri sklepanju podobnih poslov.

Stroški

- 39 Ker je ta postopek za stranko v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (tretji senat) razsodilo:

Člen 7(1)(b) Direktive Sveta z dne 18. decembra 1986 o usklajevanju zakonodaje držav članic o samozaposlenih trgovskih zastopnikih (86/653/EGS)

je treba razlagati tako, da

je s pogodbo mogoče odstopiti od pravice, ki jo ta določba zagotavlja samozaposlenim trgovskim zastopnikom, da prejmejo provizijo za posel, ki je bil v času veljavnosti pogodbe o trgovskem zastopanju sklenjen s tretjo osebo, ki jo je tak zastopnik že prej pridobil kot stranko pri sklepanju podobnih poslov.

Podpisi